
Nieuwsbrief-*Plus* Remonstranten Den Haag e.o. 24 oktober- 7 november 2024

Agenda

Zaterdag 26 oktober, 10.30 uur, Muziekcursus o.l.v. Hans Jacobi

Zondag 27 oktober, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Reinhold Philipp, met aandacht voor de expositie van Olga Grig

Zondag 3 november, 10.30 uur, Kerkdienst: Herdenking overledenen met voorgangers ds. Antje van der Hoek en ds. Reinhold Philipp

---

Van de Redactie

Door: Peter Kelderman

In deze Nieuwsbrief-Plus wordt door Betty Renssen en mijzelf allereerst aandacht besteed aan het 25-jarig jubileum van ds. Reinhold Philipp, op 13 oktober jl. Reinhold en Hans schreven een ontroerend dankwoord.

Na de kerkdiensten, met op 27 oktober aandacht voor de expositie van Olga Grig, en op 3 november herdenking van de overledenen, volgt het Collectedoel voor het vierde kwartaal: Kinderfonds Mammias. Daarnaast maakt Ninon Vercoutre ons speciaal attent op de inzamelingsactie 'Voedselbank'.

Ds. Antje van der Hoek laat ons een mooie Overdenking zien met als thema 'Over velen verdelen'; dit is ook de titel van het gedicht van Babs Gons, Dichter des Vaderlands.

In de komende twee weken is er, wat betreft andere activiteiten in de kerk, de Muziekcursus van Hans Jacobi. Ikzelf noem enige 'Activiteiten elders' terwijl Madzy van der Kooij ons wijst op twee interessante bijeenkomsten eind oktober.

Hans Willems vervolgt zijn rubriek 'Die ons voorgingen..', met deze keer aandacht voor ds. Carel Fenter.

In de rubriek 'Groene kerk, groen geloven' doet Coos van Beuningen verslag van de afgelopen bijeenkomst 'Naar een duurzaam Den Haag'; ook maakt ze ons nogmaals attent op de 'Groene Boekenplank' in onze bibliotheek, en op twee spoorloze boeken.

Miriam van Dam vond weer een mooi 'Kinderbriefje aan God', terwijl Jacques Zwaan het boek van Claartje Kruijff: 'Een God die in mij gelooft' bespreekt. Deze Nieuwsbrief-Plus wordt afgesloten met, 'Personalialia' -met drie nieuwe vrienden- en Micheline Meijer's 'Kanselbloemen en kaarten'.

De volgende Nieuwsbrief – Plus zal, na de reguliere editie op 7 november, verschijnen op 21 november. Kopij ontvangen we graag vóór zaterdag 16 november.

Uit de Kerkenraad

Door: Betty Renssen

De stukken voor de Algemene Vergadering op zondag 24 november zullen deze week verstuurd worden. Mocht u meer informatie willen ontvangen, dan kunt u die opvragen bij Miriam.

Op zondag 13 oktober vierden we het 25-jarig jubileum van Reinhold Philipp met een stampvolle kerk: 120 bezoekers, waaronder ook familie en vrienden van Reinhold en Hans. Er volgde een korte toespraak van Johannes Tromp en een overhandiging van een door Micheline Meijer gemaakt boekje, met stukjes voor en over Reinhold, van (oud)predikanten, leden en vrienden, verluchtigd met foto's van de afgelopen 25 jaar. Hierna konden we Reinhold feliciteren en was er een gezellige borrel.

Denkt u eraan dat komend weekend de wintertijd ingaat: de klok gaat **zaterdagavond 1 uur terug**.

Op zondag 3 november herdenken we de leden en vrienden die het afgelopen jaar overleden zijn, een verdrietige maar ook mooie gelegenheid om een kaarsje te branden.

Van de Redactie

Oproep: wie o wie heeft een verkeerde jas meegenomen?

Er is iemand die zondag 13 oktober na de jubileumdienst van ds. Reinhold Philipp de jas van dhr. Diepstraten heeft meegenomen, in plaats van zijn eigen jas. Die jas hangt nu dus aan de kapstok in de gang. (zie foto).....

De jas is donkerblauw en van het merk Stones.

Mocht u de jas van Dhr. Diepstraten hebben meegenomen, wilt u dan contact opnemen met Miriam van Dam van de administratie.
070-3250779 of via remondenhaag@hetnet.nl.

Dank u wel!

Jubileumdienst: ds. Reinhold Philipp 25 jaar onze predikant

Door: Peter Kelderman

We kunnen terugkijken op een zeer geslaagde herdenkingsdienst op 13 oktober j.l. Allereerst de volle kerkzaal, met leden, vrienden en andere belangstellenden (zie foto). De solozang werd in de dienst verzorgd door Stan van Walstijn en Frederiek Muller, steeds begeleid door Hans Jacobi (piano). Frederiek vertolkte o.a. Schuberts 'Wohin soll ich mich wenden?'

Na de welkomstwoorden en aansteken van de paaskaars, door Ingrid de Bonth, werd door de gemeente Lied 280 gezongen: 'De vreugde voert ons naar dit huis', en daarna Psalm 84: 'Hoe lieflijk, hoe goed'. De schriftlezing door Reinhold Philipp volgde precies die van zijn eerste, 25 jaar geleden: Exodus 3, 1-14.

Stan van Walstijn vertolkte het lied 'Eigenlijk geloof ik niets' uit Gerard Reve's boek 'Nader tot U'. Geloof en ongeloof vormden ook het hoofdthema van Reinholds Overdenking. Hierbij werd o.m. gerefereerd naar het recente boek van Claartje Kruijff: 'Een God die in mij gelooft'. Geloof, in Reinhold Philipp, was er ook 25 jaar geleden door de Haagse Remonstrantse gemeente, ondanks redenen voor twijfel: "Duitser, ex R.K., opleiding tot priester èn homo".

Voor mij was een bijzonder moment ook het orgelspel uit het vijftiende-eeuwse 'Buxheimer Orgelbuch'. Hans Jacobi (orgel) werd hierbij begeleid door Frederiek Muller met klankschalen;. Na het 'Onze Vader' werd de kerkdienst besloten met Lied 413: 'Grote God, wij loven U'.

Hierna werden we toegesproken door Micheline Meijer en door de voorzitter van de Kerkenraad, Johannes Tromp. De lange rij voor een persoonlijk dankwoord aan Reinhold, vaak met een geschenk, liet de grote waardering van de aanwezigen voor hem zien (zie foto). Deze middag werd afgesloten met een uitstekend verzorgde receptie met drankjes en hapjes.

Veel dank!

Hans en ik willen iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan de feestelijke jubileumsdienst en aan (het mogelijk maken van) de gezellige receptie erna heel hartelijk danken!

Danken willen we ook voor de vele lieve woorden op kaarten, in brieven, op de velletjes van de kerkdienst en bij de felicitaties én voor de vele mooie cadeaus en attenties die we mochten ontvangen., maar vooral voor alle persoonlijke aandacht en liefde! Het was overweldigend en we zullen er nog lang in grote

dankbaarheid aan terug denken.

De vele lovende opmerkingen en complimenten hebben de lat hoog gelegd. Ik hoop dat ik ook in de komende tijd de verwachtingen waar kan maken.

Hans Gerdes en Reinhold Philipp

Kerkdiensten

De kerkdiensten beginnen om 10.30 uur en zijn live te volgen, of later terug te kijken via [Kerkdienst gemist](#)

Zondag 27 oktober

Voorganger: ds. Reinhold Philipp

Organist: Hans Jacobi

In deze dienst zal kunstenaar Olga Grig haar expositie in de kerkzaal toelichten.

Voor de Haagse kunstenaar Olga Grig is een wandeling over het strand dé manier om haar hoofd leeg te maken. Op een dag, zo'n twee jaar geleden, realiseerde ze zich ineens hoezeer de zee op het leven lijkt.

[Meer lezen](#)

Zondag 3 november Kerkdienst Herdenking overledenen

**Voorgangers: ds. Antje van der Hoek
en ds. Reinhold Phillipp**

Organist: Hans Jacobi

***Vrienden die zijn overleden,
die ons zijn voorgedaan,
vouw ze samen in de vrede
van Uw ene naam.***

Dit eerste couplet van een lied van Willem Barnard (Liedboek 733) drukt goed uit, waar het in onze jaarlijkse herdenkingsdienst om gaat.

We gedenken de overledenen uit onze kring, noemen hun namen en voor ieder van hen ontsteken we een lichtje.

Aanwezigen in de dienst, krijgen ook zélf de gelegenheid een licht te ontsteken voor een overledene aan wie zij denken.

De dienst zal ook dit jaar met zang worden opgeluisterd door ons gemeentelid Frederiek Muller.

[Meer lezen](#)

*De engel van de laatste troost;
Hendrik Nicolaas Werkman, 1941*

Ons pastoraal team staat voor u klaar

U kunt hen bereiken op:

Ds. Antje van der Hoek

Telefoon: 0252-211204

E-mail: hoekpred.remodennaag@gmail.com

Ds. Reinhold Philipp

Telefoon: 06-14500691

E-mail: reinholdphilipp@freedom.nl

.

Collecte Vierde kwartaal

Door: de diaconale commissie

In het vierde kwartaal collecteren wij voor [Kinderfonds MAMAS](#).

In grote delen van Zuid-Afrika heerst helaas nog steeds extreme armoede. Wie kent niet de beelden van onmetelijke sloppenwijken rondom de grote steden, maar ook op het platteland hebben veel mensen maar nauwelijks te eten.

Zo'n 1.800 sterke vrouwen nemen op dit moment meer dan 77.000 kwetsbare kinderen onder hun vleugels. Deze indrukwekkende vrouwen worden door hun omgeving respectvol 'MAMAS' genoemd. De Mama's nemen de kinderen vanaf hun geboorte tot aan hun eerste baan onder hun hoede, en zorgen voor gezonde voeding, scholing, medische zorg maar vooral ook voor liefdevolle aandacht.

In de afgelopen jaren hebben zich ook PAPPAS bij deze beweging aangesloten. Ook zij spannen zich in om de kinderen een betere toekomst te geven. Voor met name de jongens zijn zij een onmisbaar rolmodel, want in de sloppenwijken is de criminaliteit nooit ver weg.

Het werk in de sloppenwijken is anders dan op het afgelegen platteland. Sommige MAMAS richten zich vooral op kinderen met beperkingen; andere MAMAS zijn gespecialiseerd in het werken met jongeren uit jeugdbendes of hebben in hun regio veel te maken met vluchtelingenkinderen.

De MAMAS en PAPPAS vormen samen een groeiende beweging van hoop die Zuid-Afrika van onderaf verandert. Kind voor kind, dorp voor dorp. Zij steunen elkaar en wisselen kennis en ervaring uit. Samen staan ze sterk!

Wij hopen dan ook dat u dit mooie doel van harte zult willen steunen.

U kunt uw donatie overmaken naar rekening:
NL 93 INGB 0000 0063 97 van de kerk onder
vermelding van: Kinderfonds Mamas

Voor de betaling van de collecte kunt u ook de QR
code gebruiken.

VOEDSELBANK
HAAGLANDEN

Van de Diaconie:

Door: Ninon Vercoutre (voorzitter)

DE VOEDSELBANK

Evenals een paar jaar geleden wil de Diaconie ook dit jaar weer een inzamelingsactie houden voor de Voedselbank Haaglanden.

Vanaf komend weekend en verder nog de gehele maand november kunt u in de hal van de kerk uw boodschappen in de daarvoor bestemde doos doen.

Het ideale boodschappenlijstje van de Voedselbank luidt:

Maaltijdsoepen in blik, volkoren pasta en volkoren rijst. Koffie en thee, havermoutpakken, pindakaas en chocoladepasta.

Verder is er tegenwoordig ook veel behoefte aan maandverband, tandpasta en deodorant.

Laten wij van de Remonstrantse kerk proberen om met net zoveel tassen inclusief inhoud, dit jaar de Voedselbank weer te verrassen.

Als wij met z'n allen onze schouders hieronder zetten, en zoveel als wij kunnen missen gaan geven, dan wordt deze actie een groot succes.

Namens de Voedselbank en de Diaconie hiervoor onze hartelijke dank.

Over velen verdelen

Door: ds. Antje van der Hoek

In november verandert de stemming om ons heen. Bomen hebben nagenoeg al hun blaadjes verloren en de dagen zijn merkbaar korter. In deze herfstseer zijn we wellicht meer dan anders ontvankelijk voor een besef van vergankelijkheid. Van oudsher herdenkt de rooms-katholieke kerk dan ook rond deze tijd diegenen die in het afgelopen jaar zijn overleden (Allerzielen). Sinds enige tijd hebben protestantse gemeenten hun 'herdenkingszondag', traditioneel op de zondag voor advent, eveneens naar begin november verplaatst.

Oecumenische overwegingen, maar ook een bredere herontdekking van het belang van collectieve rouwrituelen, waren een paar jaar geleden ook voor onze liturgiecommissie reden om deze datum naar voren te verschuiven. Ik denk in dit verband aan de al jarenlang succesvolle televisie-uitzending 'Ode aan de Doden': een soort Allerzielen nieuwe stijl. Maar ook aan een pleidooi -door een middelbare-schoolleraar in een van de kwaliteitskranten- dat ik eens las voor een 'Allerzielendag'. Want, zo meende deze docent, de dood heeft beelden en verhalen nodig. En, hoewel een school bij uitstek een plaats is voor beloften, dromen en ambities van jonge mensen, zijn er ook dáár verhalen over die jongen die met z'n scooter over de kop sloeg of dat meisje dat ernstig ziek werd of het leven niet langer aankon.

Die leraar sloeg de spijker op z'n kop. Het is belangrijk samen namen te noemen, teksten te lezen, muziek te maken. Anders raken ze 'dakloos', onze herinneringen. Worden het herinneringen zónder huis. Zónder moment om ze levend te houden. Hoe persoonlijk onze rouwgevoelens ook mogen zijn, we hebben de herkenning en troost van anderen nodig. Dat laatste is fraai uitgedrukt in onderstaand gedicht van Babs Gons, dichteres des Vaderlands. Ze schreef het naar aanleiding van de herdenking van de ramp met de MH-17, een nationaal trauma nu tien jaar geleden. 'Over velen verdelen' is de titel. Het laat zien hoe mensen elkaar kunnen bijstaan, luisteren en meeleven, met kleine, geduldige gebaren.

In essentie gaat het ook ons daarom, wanneer we op 3 november namen noemen, kaarsjes opsteken,

samen zingen en lezen uit die tijdloze bron die de Bijbel is. Door onze ervaringen van rouw en verdriet te delen, verdelen we het leed over velen. En door ons samen-zijn op te dragen aan de Eeuwige mogen we ons, ook in onze verlorenheid, gekend en geliefd weten.

Over velen verdelen – Babs Gons

ik hou van mensen

die weten hoe je het verdriet

van een ander even optilt

die van hun bekommernis quiches bakken

die ze zonder iets te zeggen achterlaten

op keukentafels

omdat ze weten dat het verdriet vergeet te eten

die langs de weg het hoofd bogen

voor de doden

en de geliefden die zij achterlaten

die weten dat je leed kan optellen

en over velen verdelen

ik hou van mensen die na jaren nog luisteren

die begrijpen dat er voor sommigen voor altijd

een sluier over de dag ligt

die andermans doden levend houden in speeches

gedichten, odes, brieven en liedjes

die de namen blijven herhalen

en weten dat de nacht het zwaarst is

en hun telefoon aanlaten

ik hou van mensen

die bankjes plaatsen

voor de mensen die op het punt staan door te buigen

onder het gewicht van gemis

die weten hoe je een hand vasthoudt

een hoofd omhoog (,,)

Zaterdag 26 oktober, 10.30 uur

Muziek een gedeeld verhaal

Muziekcursus o.l.v. Hans Jacobi

Is de muziek iets wat we met elkaar delen? Onze muziekbeleving laat eerder een waaier aan voorkeuren zien dan een gedeeld verhaal.

Dankzij de moderne media hebben we meer muziek tot onze beschikking dan ooit tevoren. Die veelheid heeft onze muzikale smaak eerder ingeperkt dan verbreed. In deze cursus gaan we op zoek naar scheidslijnen en overeenkomsten.

Zes zaterdagen. Deze tweede zaterdag: was Händel homo?

Was Schubert queer? Was Fanny Mendelssohn net zo goed als haar broer Felix? De gangbare muziekgeschiedenis draait om 'grote mannen'.

De emancipatie van vrouwen en homo's heeft die geschiedschrijving onder kritiek gesteld.

Deelname voor leden/vrienden: vrijwillige bijdrage, overige belangstellenden € 5, – per keer.

[Meer lezen](#)

Activiteiten Elders

Door: Peter Kelderman

Op de volgende [link](#) kunt u de agenda met de komende activiteiten vinden van de **Haagse Gemeenschap van kerken**. Er worden Gebeden voor de Vrede aangekondigd, op de 1e vrijdag van de maand in de St Jacobuskerk (13.15 uur) en de Emmauskerk (13.30 uur); en op elke dinsdag om 17.30 uur in de Lutherse Kerk aan de Lutherse Burgwal.

De agenda met de komende activiteiten van de **Raad van Kerken Leidschendam - Voorburg** kunt [hier](#) vinden.

Amnesty International ([klik hier](#)) voert vele activiteiten uit op het gebied van mensenrechten. Zo zijn er regelmatig schrijfsessies voor brieven aan autoriteiten, met het verzoek om vrijlaten van politieke gevangenen; in Den Haag op de tweede vrijdag van de maand in de Paleiskerk.

Info en aanmelden: scheurjan@gmail.com.

Op deze [link](#) kunt u de agenda vinden van het **Landelijke Bureau Remonstranten**.

Voor de komende periode wordt o.a. aangekondigd: lunchlezing over Bonhoeffer, 5 november, Do-Re Kerk, Nijmegen. 'Dichter bij huis' zijn er o.m.:

- **Nieuwe leeskring rond spiritualiteit en mystiek**, met het boek van Dorothee Sölle: *Mystiek en verzet*, eerste sessie in **Scheveningen**, op vrijdag 25 oktober, 10.30 uur. Het boek zal digitaal worden toegezonden. Informatie en aanmelden bij Karl van Klaveren, 06-11041992 en khvanklaveren@gmail.com;
- **Inspiratiedag Werkgroep vluchtelingen**, op zaterdag 26 oktober 10.00 – 17.00 uur, **Johanneskerk, Amersfoort**. In de ochtend zijn er verschillende lezingen en een discussieronde, Na de lunch kan deelname aan twee workshops (van in totaal zes) worden gekozen. Slotviering en afsluiting. De Inspiratiedag is bestemd voor ieder die geïnteresseerd is in de situatie van asielzoekers en migranten in ons land. Deelname is gratis, giften zijn hartelijk welkom;
- **Filosofisch bordspel 'Nomizo'**, op woensdag 30 oktober, 19.30 – 21.30 uur, **Remonstranten Haarlem**. Bijv.: kan religie zonder God? Is een digitale vriend een echte vriend? Hierna volgt nog een sessie op 27 november, 19.30 uur. Kosten: € 5,- per avond;
- **'Leven in aandacht'**, meditatie vanuit boeddhistisch-christelijke inspiratie, **zaterdag 2 november, 9.30 – 10.30 uur, Adventskerk, Zoetermeer**. "Kunnen vriendelijke aandacht, compassie, medevreugde en gelijkmoedigheid ons innerlijk herijken, verdiepen en opnieuw verbinden met de wereld om ons heen?" Kosten: vrije toegang, maar een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld;
- **Oriëntatiecursus 'Van Arminianen toen tot Remonstranten nu'** op dinsdag 5 en 26 november, 20.00 tot 22.00 uur, **Arminiuskerk Rotterdam**;

Twee interessante bijeenkomsten eind oktober

Door: Madzy van der Kooij

Op 30 oktober, 20.00- 22.00 uur, komt Sam Janse naar Den Haag om een lezing te houden in de **Maranathakerk, 2e Sweelinckstraat 156**. Hij heeft samen met anderen een boek geschreven over Eenvoudig leven. Het boek behandelt thema's als duurzaamheid en levensstijl en wil een brug slaan tussen Bijbel en actualiteit. Wat kunnen we en wat moeten we doen? Ongetwijfeld de moeite waard voor iedereen wie de leefbaarheid van de huidige wereld ter harte gaat. Kosten:€5,- [klik hier](#)

Meteen de dag erna, **31 oktober 19.30 – 22.25 uur**, vindt in de **Lutherse kerk, Lutherse Burgwal 7** de Protestantse lezing plaats, over een onderwerp, dat minstens zo belangrijk is: Oorlog en Vrede. Hoe verhouden we ons als mens, als kerk en samenleving tot oorlog en vrede.

Sprekers zijn René de Reuver, scriba van de PKN, ds. Gert van der Ende, hoofdkrijgsmachtspredikant bij Defensie, prof. Pieter Vos, hoogleraar Ethiek en geestelijke verzorging bij de krijgsmacht. Het gesprek daarna wordt geleid door Tabitha van Krimpen, voormalig jonge theologe des vaderlands.

Voor opgave [klik hier](#)

Beide lezingen van harte aanbevolen.

Die ons voorgingen...

Door: Hans Willems

Wie zijn die deftige dames en heren in toga die ons vanaf de muren in Bibliotheek en Tuinzaal aankijken? Deze keer: **ds. Carel Fetter**.

Rotterdam liet hem niet meer los

Met overtuiging was ds. Carel Fetter van 1932 tot aan zijn emeritaat in 1949 predikant van onze Haagse gemeente, maar zijn hart bleef eigenlijk altijd bij de gemeente die hij daarvoor diende: Rotterdam. "Hoe vaak heb ik in dat eerste Haagse jaar terugverlangd naar Rotterdam", schreef hij een jaar voor zijn dood in het boek 'Herinneringen'. In Rotterdam beleefde hij de beste jaren in zijn leven, bekende hij. Het verschil tussen de beide gemeenten legde hij haarfijn uit. De Remonstrantse Gemeente in Rotterdam was een deel van de stad, de Haagse gemeenteleden waren van alle dorpen en steden van Nederland komen aanwaaien, slechts enkelingen waren er geboren en getogen. Fetter: "Voor de strikt persoonlijke verhouding waarin de Haagse predikant tot zijn gemeenteleden staat, is het samen vreemdeling zijn in de residentie misschien een voordeel. In Rotterdam zit echter de gemeente als geheel veel steviger in elkaar."

Carel Fetter werd geboren op 12 oktober 1885 in Stadskanaal, waar zijn vader luthers predikant was. Hij groeide op in IJpendam, volgde in Amsterdam het gymnasium en studeerde theologie in Amsterdam en Leiden. Diep in zijn hart wilde hij eigenlijk letteren studeren, maar geïnspireerd door de dominees aan beide kanten van de familie, koos hij toch voor het vak van zijn vader, die later was overgestapt naar de Nederlandse Hervormde Kerk. Zijn zoon volgde hem daarin, maar de jonge Carel had ook een fascinatie voor de Rooms-Katholieke Kerk, en dan niet voor het instituut maar voor "de helderheid en het scherpe verstand van vele katholieken".

Schoorl, in het overwegend vrijzinnige Noord-Holland, was in 1909 Feters eerste gemeente. Op de fiets trotseerde hij weer en wind om de zeer verspreid wonende gemeenteleden te bezoeken: "het geeft in het overbeschaafde

ds. Carel Fetter

Mede door zijn afkeer van de richtingenstrijd koos Fetter voor een overgang naar de Remonstrantse Gemeente Rotterdam, waar hij van 1920 tot 1932 predikant was. Omdat hij nog een keer een nieuwe start wilde maken, nam hij op 48-jarige leeftijd het beroep naar Den Haag aan, waar hij collega werd van ds. Kleijn en ds. Wiardi Beckman. Vooral in de oorlogsjaren werd het een intensieve tijd met veel spanningen en verdriet.

Carel Fetter was een geliefd spreker op avonden van tal van organisaties en trok bijna zijn hele carrière volle kerken. In zekere zin werd hij zelfs beroemd door zijn ochtendwijdingen en dagsluitingen voor de VPRO-radio, toen nog met puntjes: V. P. R. O. In niets leek hij toen nog op de verlegen en dikwijls wat eenzame jongeling uit zijn studententijd. Zijn boek 'Herinneringen' eindigt aldus: "Terugziende op mijn levenswerk, ben ik dankbaar dat een zekere mate van bemoediging en erkenning mijn deel werd. Zonder deze kan slechts een klein getal uiterst trotse en zelfstandige mensen het leven uithouden; ik behoor daartoe niet. De zoon van mijn eigenlijke werklevens is ondergegaan. Maar als de zoon ondergaat, is het nog niet dadelijk donker; dan straalt het licht na. Als ik oude kennissen of leerlingen tegenkom, leef ik in dat achtergebleven licht. Ik weet: er is slechts een werkelijk licht, dat van Gods genade."

leven voldoening te vechten met de oerelementen.” Na vier jaar verruilde hij het idyllische Schoorl voor het kleinsteedse Zutphen. Grote moeite had hij met de richtingenstrijd binnen de Hervormde Gemeente. Twee van de vijf predikanten behoorden tot de orthodoxe modaliteit, twee (onder wie Fetter) waren vrijzinnig en de vijfde gold als evangelisch. Bij een vacature liep de spanning in het kiescollege altijd hoog op. Fetter tekende de sfeer met een anekdote over de dag van zijn intrede: “Mijn rechtzinnige collega kwam mij in de loop van de namiddag bezoeken, en deelde mij mee, dat hij om principiële redenen door mij geleide kerkdienst niet kon bijwonen.”

Ds. Fetter, die getrouwd was met Antoinette Matilde Koning met wie hij twee kinderen kreeg, overleed op 24 juni 1959.

Groene kerk, groen geloven

Door: Coos van Beuningen

Bijeenkomst: NAAR EEN DUURZAAM DEN HAAG – 15 november

Den Haag is de eerste gemeente in de wereld die ‘fossiele reclame’ verbiedt via een lokale wet. Op 14 september stemde de gemeenteraad voor het initiatiefvoorstel van de Haagse Partij voor de Dieren. Het verbod treedt op 1 januari 2025 in werking voor reclame voor fossiele producten en diensten, zoals vliegvakanties, cruisevakanties, benzineauto’s en gasaanbieders. Tijdens deze vergadering hield o.m. een vertegenwoordiger van de Haagse Groene Kerken een vurig pleidooi voor het verbod.

Maar dit is niet voldoende om de ambitie van Den Haag te realiseren om in 2030 KLIMAATNEUTRAAL te zijn.

Wat moeten we doen, wat wordt er van ons verwacht? Daarover gaan de deelnemers in gesprek met wethouder Arjen Kapteijns en milieuorganisaties.

Vrijdag 15 november – inloop 19.30 uur, opening 20.00 uur, gevolgd door een interview met de wethouder, discussies over o.m. wonen, mobiliteit, groen. Sluiting: 22.00 uur

Locatie: Buurt- en kerkhuis Bethel, Thomas Schwenkestraat 30

Graag vóór 11 november aanmelden via groen@haagsedomnicus.nl

De organisatie is in handen van de werkgroepen Groene Dominicus en Groene Maranathakerk

De GROENE BOEKENPLANK in de Bibliotheek

Nogmaals wil ik u attenderen op de plank met zgn. groene boeken. In alle boeken staat de zorg voor het klimaat centraal, zowel praktisch als filosofisch.

In de afgelopen maanden is het aantal flink uitgebreid met recent verschenen boeken. Loop eens de bibliotheek binnen en laat je inspireren. De boekenplank bevindt zich direct links van de ingang. Ook nog even de 'spelregels' van het lenen:

De boeken hebben geen catalogusnummer maar het is voldoende om de resterende gevraagde gegevens in het uitleenschrift te noteren.

N.B: sinds enige tijd zijn er twee boeken spoorloos:

- *Groene Theologie van Trees van Montfoort*

- *Leren van bomen van Mirjam van der Vecht*

Vriendelijk verzoek deze boeken terug te brengen.

Lieve meneer God

Door: Miriam van Dam

In deze rubriek zullen we in de Nieuwsbrieven-Plus een kostelijke verzameling kinderbriefjes met vragen, wensen, klachten voor God plaatsen.

We ontlene deze briefjes aan het boekje 'Children's letters to God', samengesteld door Stuart Hample en Eric Marshall. De illustraties zijn van Tom Bloom. De Nederlandse vertaling: 'Lieve meneer God' is uitgegeven door Unieboek bv/van Holkema & Warendorf, Houten. Zesde druk 2000.

Dat oog om oog,
tand om tand
Geld dat mog?
Want dan geef ik mijn
bortje een pakslag
Ilona

Kanselbloemen en kaarten

Als u het belangrijk vindt, dat iemand kanselbloemen of een kaart van de gemeente ontvangt, bijv. bij ziekte of voor een andere ondersteuning of medeleven, dan kunt u mij dit laten weten.

Ook bij vreugdevolle gebeurtenissen zoals een jubileum of het bereiken van een zeer hoge leeftijd, kan een bloemengroet of een kaart van de gemeente waardevol zijn.

Neem dan contact op met **Micheline Meijer** via e-mail: mcmeijerwagter@ziggo.nl, of telefonisch: 06-24979338.

Redactie: Peter Kelderman, Hans Willems en Miriam van Dam

Remonstranten Den Haag, Laan van Meerdervoort 955, 2564 AJ Den Haag

Website: <https://denhaag.remonstranten.nl> - E-mail: remondenhaag@hetnet.nl

Facebook: Remonstranten Den Haag

Telefoon: 070-3250779

Over de Remonstranten

Wij vinden dat geloof begint bij jou. Met de dingen die je meemaakt en de vragen die hierop volgen. Met de mensen die je ontmoet en de gesprekken die je hebt. Als geloof bij jou begint, dan is het ook van jou. Mag je er een eigen mening over hebben. Dingen ter discussie stellen. En zelfs de vrijheid nemen om niet alles te geloven.

Lees verder

[Uitschrijven](#) | [Abonnement beheren](#)

MailPoet